

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Orgaanisen aineen karakterisointimenetelmät aktiivihiihisiuodatuksen seurannassa

Outi Kaarela, Markus Koppanen, Marja Palmroth ja
Jukka Rintala

#Vesihuolto2018 @TampereUniTech

Aktiivihiihisiuodatus talousveden käsittelyssä pintavesilaitoksella

- Tavoitteena tehostaa orgaanisen aineen poistoa, erityisesti
  - hajua ja makua aiheuttavat yhdisteet
  - mikrobeille käyttökelpoinen orgaaninen hiili, joka voi lisätä mikrobien kasvua verkostossa
  - yhdisteet, jotka voivat muodostaa haitallisia desinfiointin sivutuotteita
  - mikropollutantit

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

#Vesihuolto2018 @TampereUniTech

24.5.2018

2

Tutkimuksen tavoite

- Mitä hyötyä pintavesilaitokselle on, jos orgaanisen aineen poistumista aktiivihilisuodatuksessa seurataan yleisesti käytettyjen summaparametrien (TOC, UV254) lisäksi orgaanisen aineen laadusta kertovilla menetelmillä?
- Miten eri menetelmät ja niillä saadut tulokset eroavat toisistaan?

Tutkimuksen toteutus

- Uuden aktiivihilisuodattimen NOM:n poiston seuranta 8 kk ajan käyttöönotosta Tampereen Veden Ruskon vedenpuhdistuslaitoksella
- Analyysimenetelmät
  - TOC
  - UV254
  - Kokoerotteleva nestekromatografia
    - HPLC-SEC (UV-detektio)
    - LC-OCD (Orgaanisen hiilen detektio)
  - Fluoresenssin viritys-emissiomatriisit (FEEM)
  - Biohajoava liukoinen orgaaninen hiili (BDOC)

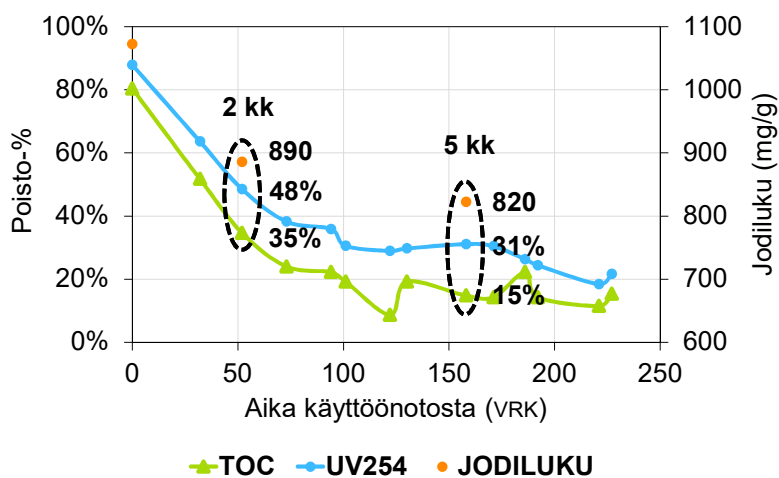

Orgaanisen aineen (NOM) karakterisointimenetelmien edut ja heikkoudet

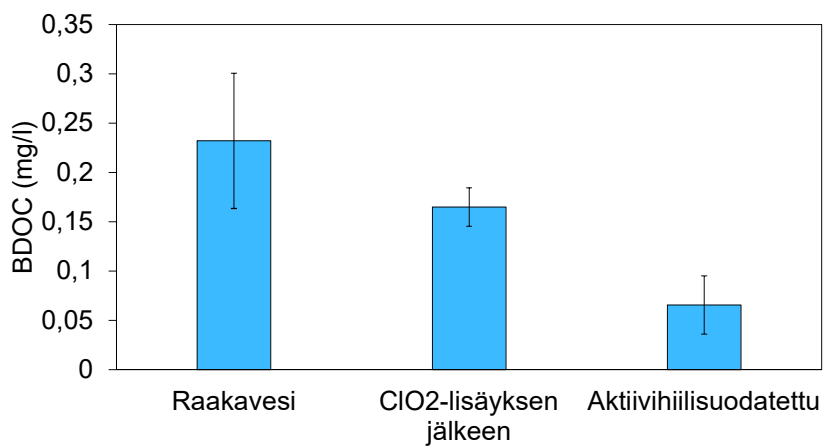
Menetelmä	Edut	Heikkoudet
FEEM	<ul style="list-style-type: none"> - Nopea ja yksinkertainen mittausta - Sekä liukoinen että partikkelimuotoinen NOM - Kertoo NOM:n laadusta 	<ul style="list-style-type: none"> - Vain fluoresoiva NOM mitattavissa - Ei kerro NOM:n molekyylikoosta
HPLC-SEC	<ul style="list-style-type: none"> - Saadaan tietoa NOM:n molekyylikokojakaumasta 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaatii näytteen esikäsittelyä - Vain liukoinen ja UV-absorboiva NOM mitattavissa
LC-OCD	<ul style="list-style-type: none"> - Saadaan tietoa NOM:n molekyylikokojakaumasta - Myös UV-detektorilla näkymättömät fraktiot (mm. biopolymeerit) mitattavissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaatii näytteen esikäsittelyä - Vain liukoinen NOM

Orgaanisen aineen (TOC, UV254) poistuma (%) aktiivihiilisuodattimessa

Biohajoavan liukoisen orgaanisen hiilen (BDOC) keskimääräinen poistuma

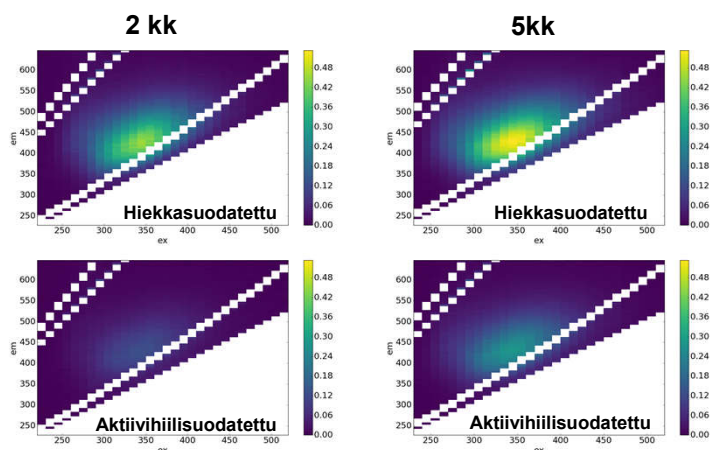
TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

#Vesihuolto2018 @TampereUniTech

24.5.2018

7

FEEM: Liukoisen ja partikkelimuotoisen orgaanisen aineen määrä ja laatu

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

#Vesihuolto2018 @TampereUniTech

24.5.2018

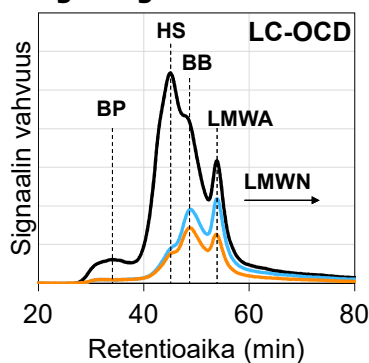
8

FEEM tulokset: orgaanisen aineen määrä ja laatu

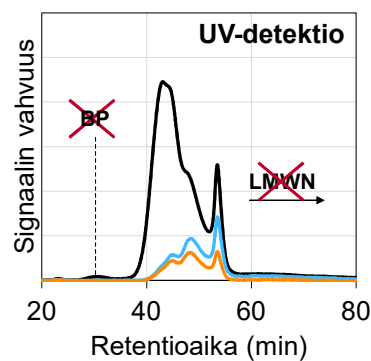
- Liukoisen ja partikkelimuotoisen orgaanisen aineen määrä vähenee aktiivihilisuodatuksessa
- Orgaanisen aineen laatu muuttuu
  - Humus- ja fulvohappojen kaltaisten yhdisteiden väheneminen
    - 50-70 %
  - Proteiininkaltaiset poistuvat hieman huonommin
    - n. 40 %

Liukoisen orgaanisen aineen kokofraktioiden poistuma 2 kk käytetyssä aktiivihili-suodattimessa

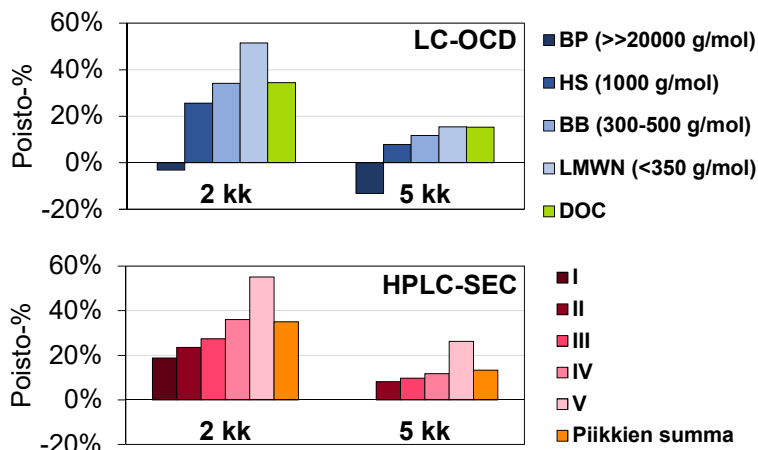
BP: >>20 000 g/mol
 HS: ~1000 g/mol
 BB: 300-500 g/mol
 LMWA + LMWN: <350 g/mol

— Raakavesi
 — Hiekkasuodatettu
 — Aktiivihilisuodatettu

Liukoisen orgaanisen aineen kokofraktioiden poistuma (%) 2 ja 5 kk jälkeen

Johtopäätökset

Aktiivihiihluodatuksessa orgaanisen aineen määrä ja laatu muuttui

- FEEM: liukoisen ja partikkelimuotoisen orgaanisen aineen humus- ja fulvohappojen tyyppiset yhdisteet poistuivat proteiinityyppisiä yhdisteitä paremmin
- HPLC-SEC- ja LC-OCD: liukoisen orgaanisen aineen pienimmät NOM-yhdisteet poistuivat parhaiten
- Vain LC-OCD-menetelmällä havaittavat biopolymeerit eivät poistuneet aktiivihiihluodatuksessa. Pitoisuudet kuitenkin pieniä.

Tutkimalla veden orgaanisen aineen laatua voidaan optimoida puhdistusprosessia esim. verkostokasvupotentiaalin tai desinfioinnin sivutuotteiden muodostumisen minimoimiseksi.

Kiitos yhteistyökumppaneille!

- Tero Kesti, UWater Oy
- Nikita Durandin ja Elina Vuorimaa-Laukkanen, TTY
- Tampereen Vesi

